

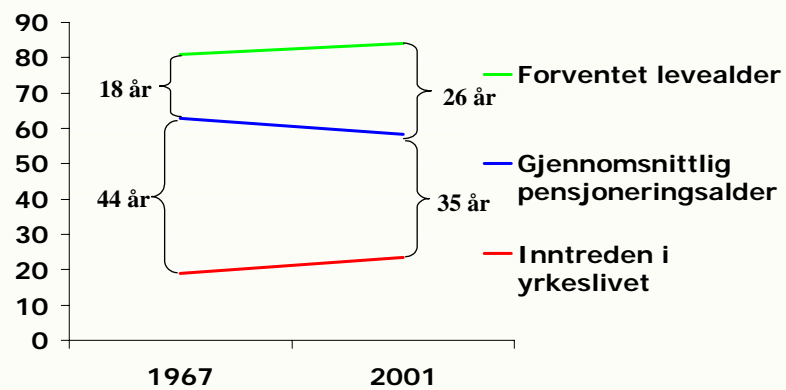
Pensjonsreform Trygghet for pensjonene

Finansminister Per-Kristian Foss
Arbeids- og sosialminister Dagfinn Høybråten
10. desember 2004

1

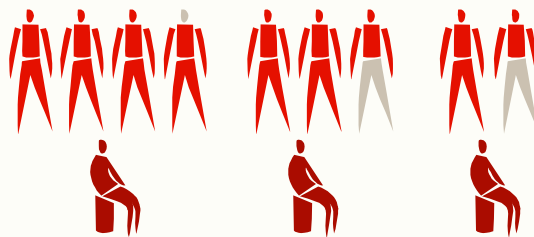
Finansdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet

Færre år som yrkesaktiv – flere år som pensjonist

2

Færre å fordele kostnadene på

1967: **3,9**

2003: **2,6**

2050: **1,6**

Stadig færre yrkesaktive pr. pensjonist

Hva med usikkerhet i beregningene?

- Det er behov for pensjonsreform uansett forutsetninger om oljepris, levealder, helsetilstand, rente etc.
- Oljeprisen må være urealistisk høy dersom behovet for pensjonsreform skal unngås.
Kan ikke planlegge med dette
- Pensjonssystemet må være robust overfor endringer i forventet levealder.

Hva er alternativet til en pensjonsreform?

- Kutte i andre offentlige utgifter. Nødvendig kutt tilsvarer all offentlig støtte til barnehager, barnetrygd og kontantstøtte
- Øke skattene. En person med 350 000 i inntekt må i så fall betale 17 500 kroner mer i skatt hvert år i hele sitt yrkesaktive liv

Hovedprinsipper for pensjonsreform

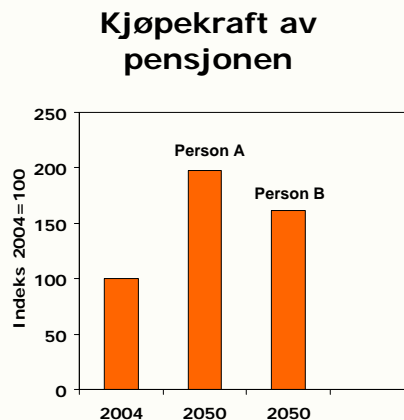
- Videreføre folketrygden som en offentlig obligatorisk velferdsordning med god fordelingsprofil
- Et bærekraftig pensjonssystem
- Det skal lønne seg å jobbe
- Et mer rettferdig system
- Et mer fleksibelt system

Sikre økonomisk bærekraft

- *Innføring av delingstall*
 - Hvis levealderen fortsetter å øke, må den enkelte jobbe lenger for å få samme kompensasjonsgrad
 - Delingstallet bidrar til at folketrygdens utgifter blir om lag upåvirket av at levealderen øker
- *Endrede indekseringsregler*
 - Opptjente rettigheter lønnsindekseres fram til pensjonering
 - Løpende pensjonsutbetalinger indekseres med gjennomsnittet av pris- og lønnsveksten

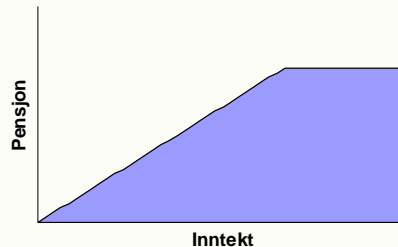
Fremtidens pensjonister får høyere pensjon

- Person A: Jobber lenger for å kompensere for høyere levealder (delingstallet)
- Person B: Jobber ikke lenger

Inntektpensjon

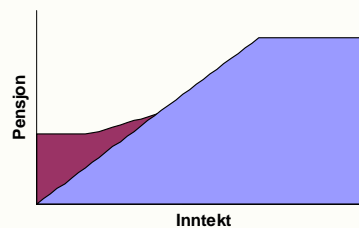
- **Det skal lønne seg å arbeide**

- Opptjening fra første krone
- Livsløpsbasert opptjening

Grunnsikring ved garantipensjon

- Uansett tidligere arbeidsinntekt, sikres alle en garantipensjon fra 67 år på nivå med dagens minstepensjon

- Avtrappes gradvis mot inntektpensjon
- Differensieres etter sivilstand som i dag

Fleksibel tidligpensjon

- Mer fleksibelt system enn i dag. Valg mellom tidlig pensjon eller høyere pensjon
- Mulighet for å kunne jobbe ved siden av uten avkorting
- Statlige bidrag til tidligpensjon (AFP)
 - Vil evalueres før 2007 sammen med evaluering av rett til pensjonsopptjening (jf Jagland 1997)

Bedre mulighet til å ta ut tidligpensjon

- Regjeringen fremmer en alternativ tidligpensjoneringsmodell i forhold til Pensjonskommisjonens forslag
- Betyr at andelen som kan ta ut hel eller delvis tidligpensjon i 2010 øker i forhold til Pensjonskommisjonens forslag
- Andelen kvinner som omfattes av tidligpensjoneringsordningen øker mest

Gunstigere pensjonsopptjening ved ulønnet omsorg

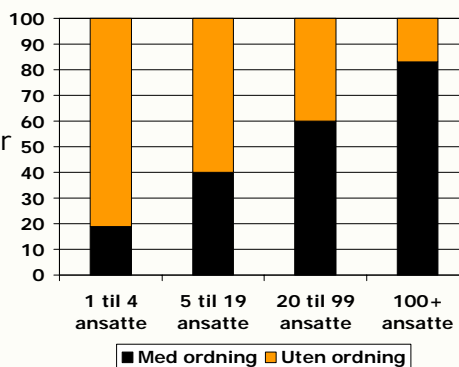
- Opptjening tilsvarende tidligere arbeidsinntekt – tak 6 G
- Minstegaranti høyere enn i dag
- Tilbakevirkende kraft før 1992 innenfor modernisert folketrygd
- Tilbakevirkende kraft innenfor dagens folketrygd – ulike alternativer vurderes

Andre elementer i pensjonsreformen

- Offentlige tjenestepensjoner tilpasses en modernisert folketrygd
- Særaldersgrenser gjennomgås
- Folketrygdens uførepensjon utredes
- Regjeringen ønsker at det skal tas hensyn til pensjonsrettigheter ved skilsmisse. Det arbeides videre med å finne fram til praktikable regler
- Statens pensjonsfond etableres
- Gradvis innfasing

Supplerende pensjon for alle

- 500-600 000 arbeidstakere arbeider i foretak som kunne ha opprettet ordning
- 40 pst av private bedrifter har ordning
 - stor utbredelse i store bedrifter
 - liten utbredelse i små

Obligatorisk supplerende pensjon - to mulige modeller

I En innskuddsordning på toppen av modernisert folketrygd

- Innskuddsordning med individuelle konti og investeringsvalg
- Skatteetaten krever inn innskudd som administreres av en Pensjonsmyndighet

II Minstekrav til supplerende pensjoner i arbeidsforhold

- Bygger på de innskudds- og ytelsesordninger som er i bruk i bedriftene
- Kollektiv forvaltning i forsikringsselskaper og finansinstitusjoner
- Forhandlinger på bedriftsnivå om omfang ut over minstekrav

Obligatorisk supplerende pensjon - veien framover

- Modell I eller II kan begge fungere godt
- Men, vi må vite hva vi skal supplere:
 - En obligatorisk supplerende pensjonsordning kan ikke vurderes løsrevet fra endringene i folketrygden
 - Etter at Stortinget har tatt stilling til en framtidig alderpensjon i folketrygden, vil Regjeringen komme tilbake med forslag til obligatorisk supplerende pensjonsordninger

Pensjonsreform krever bred politisk enighet

- Pensjonskommisjonen ble nedsatt av Regjeringen Stoltenberg
- Pensjonskommisjonen kom fram til en bred politisk enighet
- Hovedprinsippene som nå legges fram, følger opp enigheten i Pensjonskommisjonen
- Etter at Stortinget har behandlet hovedprinsippene, vil Regjeringen komme tilbake med konkrete forslag
- Obligatorisk supplerende pensjon krever at reformen av folketrygden er på plass